

บทที่ ๕

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ศึกษาความเชื่อของประชาชนในอำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานีที่มีต่อพิธีพุทธาภิเษกของพระครูพิพัฒน์วิทยาคม (เจริญ ฐานยุตโต) โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและวิวัฒนาการเกี่ยวกับพิธีกรรมพุทธาภิเษกของพระครูพิพัฒน์วิทยาคม (เจริญ ฐานยุตโต) ๒) เพื่อศึกษาความเชื่อและความคิดเห็นของประชาชนในอำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานีต่อพิธีกรรมพุทธาภิเษกของพระครูพิพัฒน์วิทยาคม (เจริญ ฐานยุตโต) และ ๓) เพื่อศึกษาอิทธิพลของพิธีพุทธาภิเษก ของพระครูพิพัฒน์วิทยาคม (เจริญ ฐานยุตโต) ที่มีต่อประชาชนในอำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ทำการวิจัยได้ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากร ๑๐,๐๐๐ คน โดยใช้ตารางสำเร็จขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yomane) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๘๕ คน โดยสามารถเก็บรวบรวมแบบสอบถามได้จำนวน ๓๘๕ ชุด จากผู้ลงทะเบียนบวชชี พราหมณ์ จำนวน ๓ ครั้ง จึงได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๘๕ คน ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยนำ ข้อมูลไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางพระพุทธศาสนา โดยใช้สถิติดังนี้ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ตามลำดับดังต่อไปนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

๕.๓ ข้อเสนอแนะของผู้วิจัย

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ศึกษาความเชื่อในพิธีพุทธาภิเษกของพระครูพิพัฒน์วิทยาคม (เจริญ ฐานยุตโต) ที่มีอิทธิพลต่อประชาชนในอำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี” กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๘๕ คน สามารถสรุปผลวิจัยได้ดังนี้

๕.๑.๑ ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากประชากรทั้งหมด ๓๘๕ คน พบว่า เพศของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน ๒๒๓ คิดเป็นร้อยละ ๕๗.๙๒ อายุของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีระหว่างมีระหว่างอายุ ๔๑ – ๕๕ ปี จำนวน ๑๖๔ คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๖๐ ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีระดับ ประถมศึกษา จำนวน ๑๔๐ คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๓๖ อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เกษตรกร จำนวน ๑๓๓ คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๓๗

๕.๑.๒ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อพิธีพุทธาภิเษกของพระครูพิพัฒน์วิทยาคม (เจริญ ฐานยุตโต) ที่มีอิทธิพลต่อประชาชน ในอำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อพิธีพุทธาภิเษกของพระครูพิพัฒน์วิทยาคม (เจริญ ฐานยุตโต) ที่มีอิทธิพลต่อประชาชน ในอำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = ๔.๐๐$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ดังนี้

๑) ด้านความศรัทธาในพิธีพุทธาภิเษก ผลการศึกษา ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อพิธีพุทธาภิเษกของพระครูพิพัฒน์วิทยาคม (เจริญ ฐานยุตโต) ที่มีอิทธิพลต่อประชาชน ในอำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = ๓.๙๖$) เมื่อพิจารณาโดยละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า อยู่ในระดับ มาก ทั้งหมดทุกข้อ

๒) ด้านความเชื่อในอานุภาพแห่งพระพุทธรูปอันเกิดจากพิธีพุทธาภิเษก ผลการศึกษา ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อพิธีพุทธาภิเษกของพระครูพิพัฒน์วิทยาคม (เจริญ ฐานยุตโต) ที่มีอิทธิพลต่อประชาชน ในอำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = ๔.๐๕$) เมื่อพิจารณาโดยละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า อยู่ในระดับ มาก ทั้งหมดทุกข้อ

๓) ด้านจิตใจอันเกิดจากพิธีพุทธาภิเษก ผลการศึกษา ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อพิธีพุทธาภิเษกของพระครูพิพัฒน์วิทยาคม (เจริญ ฐานยุตโต) ที่มีอิทธิพลต่อประชาชน ในอำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = ๔.๐๒$) เมื่อพิจารณาโดยละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า อยู่ในระดับ มาก ทั้งหมดทุกข้อ

๔) ด้านความศักดิ์สิทธิ์อันเกิดจากพิธีพุทธาภิเษก ผลการศึกษา ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อพิธีพุทธาภิเษกของพระครูพิพัฒน์วิทยาคม (เจริญ ฐานยุตโต) ที่มีอิทธิพลต่อประชาชน ในอำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = ๔.๐๒$) เมื่อพิจารณาโดยละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า อยู่ในระดับ มาก ทั้งหมดทุกข้อ

๕) ด้านความเชื่อในพิธีพุทธาภิเษกส่งผลต่อการดำเนินชีวิต ผลการศึกษา ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อพิธีพุทธาภิเษกของพระครูพิพัฒน์วิทยาคม (เจริญ ฐานยุตโต) ที่มีอิทธิพลต่อประชาชน ในอำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = ๓.๙๓$) เมื่อพิจารณาโดยละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า อยู่ในระดับ มาก ทั้งหมดทุกข้อ

๕.๑.๒ อิทธิพลของพิธีพุทธาภิเษกของพระครูพิพัฒน์วิทยาคม (เจริญ ฐานยุตโต) ที่มีต่อประชาชน ในอำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี

๕.๓.๑ ด้านเมตตามหานิยม

ความเชื่อเมตตามหานิยม เป็นความเชื่อเกี่ยวกับพุทธาภิเษกของพระครูพิพัฒน์วิทยาคม (เจริญ ฐานยุตโต) สามารถดลบันดาลให้เกิดเมตตามหานิยม โดยประชาชนในอำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี เชื่อว่าเกิดจากวัตถุมงคลต่าง ๆ ที่ผ่านพิธีพุทธาภิเษกของพระครูพิพัฒน์วิทยาคม (เจริญ ฐานยุตโต) เมตตามหานิยมที่มีอิทธิพลทำให้เกิดความสนใจแก่ผู้พบเห็นและสร้างความเชื่อมั่นใจแก่ตัวเองว่า ขณะนี้เรากำลังทำอะไรทำให้เกิดความรู้สึกนึกคิดและไม่ประมาท ทำในทางที่ถูกที่ควรและเหมาะสมกับกาลเทศะและเมื่อบุคคลยึดมั่นและปฏิบัติไปตามข้อกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติของวัตถุมงคลที่วางไว้ วัตถุมงคลนั้นจะสามารถดลบันดาลให้เกิดเมตตามหานิยมและผลการปฏิบัติ

ตามกฎหมายฉบับนั้นที่กำหนดไว้ จะส่งผลให้ การติดต่อซื้อขายเป็นไปด้วยความสะดวกและสำเร็จได้โดยง่าย

๔.๓.๒ ด้านโชคลาภความสำเร็จในชีวิต

อิทธิพลความเชื่อพิธีพุทธาภิเษกของพระครูพิพัฒน์วิทยาคม (เจริญ ฐานยุตโต) ที่มีต่อชาวอำเภอหนองวัวซอ ซึ่งเป็นความเชื่อเรื่องวัตถุมงคล ด้านโชคลาภ ความสำเร็จในชีวิต ซึ่งเป็นความเชื่อกุมารทองซึ่งที่ผ่านพิธีพุทธาภิเษกของพระครูพิพัฒน์วิทยาคม (เจริญ ฐานยุตโต) แป้งผัดหน้ามหาเสน่ห์ที่ผ่านบริกรรม บริกรรมด้วยเวทมนต์คาถาอาคมและองค์นางกวักที่เชื่อว่าเป็นวัตถุมงคล ที่ก่อให้เกิดความร่ำรวย โชคลาภ สามารถกวักให้เงินทองไหลมาเทมา นึกคิดสิ่งใดก็ได้สมความมุ่งมั่นปรารถนาท้ายที่สุดจะก่อให้เกิดการดำเนินชีวิตเต็มไปด้วยความสงบสุข และเป็นแนวทางในการปฏิบัติโดยความไม่ประมาท และกฎแห่งกรรม ไม่ควรลงมือกับวัตถุเหล่านั้นมากนัก

จากการกล่าวมาพบว่า เป็นความเชื่อพิธีพุทธาภิเษกของพระครูพิพัฒน์วิทยาคม (เจริญ ฐานยุตโต) เป็นความเชื่อส่วนบุคคลเท่านั้น ไม่สามารถสรุปได้ว่าชาวอำเภอหนองวัวซอ มีความเชื่อตามที่กล่าวว่า เพราะคติความเชื่อเรื่องพิธีพุทธาภิเษกของพระครูพิพัฒน์วิทยาคม (เจริญ ฐานยุตโต) เป็นเรื่องของพระพุทธศาสนาที่สำคัญคือความไม่ประมาท และกฎแห่งกรรมยังมีระดับความสำคัญมากกว่า

๔.๓.๓ ด้านป้องกันอันตรายและอำนวยความสะดวก

วัตถุมงคลที่ผ่านพิธีพุทธาภิเษกของพระครูพิพัฒน์วิทยาคม (เจริญ ฐานยุตโต) ที่มีอิทธิพลต่อความเชื่อของชาวอำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี ด้านป้องกันอันตรายและอำนวยความสะดวกจากแบบสอบถามที่ประชาชนพร้อมทั้งพระสงฆ์ได้ตอบแบบสอบถาม ส่วนมากกล่าวถึงแนวทางปฏิบัติต่อวัตถุมงคล เช่น “ถ้าหากผู้ยึดครองวัตถุมงคลนั้น ตั้งอยู่ในคุณความดี ตามระเบียบปฏิบัติซึ่งกำหนดเอาไว้ วัตถุมงคลนั้นจะสามารถดลบันดาลคุ้มครองป้องกันภัยอันตรายทั้งปวงได้ และผลต่อมาก็ทำให้เป็นปัจจัยเอื้ออำนวยความสะดวกสงบสุข เป็นการเสริมพลังจิต ดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข” และ “วัตถุมงคลที่ผ่านพิธีพุทธาภิเษกของพระครูพิพัฒน์วิทยาคม (เจริญ ฐานยุตโต) เป็นขวัญและกำลังใจของผู้ยึดครอง เป็นเจ้าของ จิตใจเชื่อมั่นเคารพในวัตถุมงคล ผลที่ออกมาก็เชื่อว่าจะสามารถป้องกันอันตรายได้ระดับหนึ่ง ในขณะที่เดียวกันก็น้อมจิตระลึกถึงพลังพุทธานุภาพ ธรรมานุภาพ และสังฆานุภาพ ที่ได้บรรจุเข้าได้ไว้ในวัตถุมงคลนั้น”

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อพิธีพุทธาภิเษกของพระครูพิพัฒน์วิทยาคม (เจริญ ฐานยุตโต) ที่มีอิทธิพลต่อประชาชน ในอำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = ๔.๐๐$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ดังนี้

๑) ด้านความศรัทธาในพิธีพุทธาภิเษก ผลการศึกษา ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อพิธีพุทธาภิเษกของพระครูพิพัฒน์วิทยาคม (เจริญ ฐานยุตโต) ที่มีอิทธิพลต่อประชาชน ในอำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = ๓.๙๖$) เมื่อพิจารณาโดยละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า อยู่ในระดับ มาก ทั้งหมดทุกข้อ ซึ่งสอดคล้องกับ **สีธาตุนอมรัก** ได้ศึกษา “ความ

เชื่อและพิธีกรรมในพิธีพุทธาภิเษก กรณีศึกษา บ้านแคนดง ตำบลสระบัว อำเภอแคนดง จังหวัดบุรีรัมย์” ผลการศึกษาพบว่า พิธีกรรมพุทธาภิเษกของชาวบ้านแคนดง เป็นพิธีกรรมที่มีความสัมพันธ์กับความเชื่อดั้งเดิมของชาวบ้าน เช่น ความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งลี้ลับเหนือธรรมชาติ ภูตผีปีศาจ เทวดา ซึ่งการประกอบพิธีกรรมพุทธาภิเษก ในแต่ละขั้นตอนแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อกับการดำเนินพิธีกรรมที่เป็นไปตามความเชื่ออย่างเคร่งครัด เช่น ความเชื่อในฤกษ์ยาม เวลา ที่ต้องปฏิบัติตามฤกษ์ยามและเวลาที่กำหนด เครื่องบวงสรวงบูชา และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ต้องจัดเตรียมให้พร้อมครบถ้วนสมบูรณ์ และสอดคล้องกับสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ได้กล่าวถึงการสวดพระพุทธรูปเนื่องกับไสยศาสตร์ไว้ในหนังสือเรื่อง “ตำนานทางพระพุทธศาสนา” สรุปว่า ในไสยศาสตร์มีตำรานับถือเทวดานพเคราะห์ คือเทวดา ๙ องค์ว่าเกี่ยวข้องด้วยกำเนิดมนุษย์และอาจให้คุณโทษทำให้อายุยืนหรือสั้น และให้เป็นสุขหรือเป็นทุกข์ได้ จึงมีวิธีบูชาเทวดานพเคราะห์ เพื่อป้องกันและบำบัดอันตรายและให้เจริญด้วยสิริมงคลอายุวัฒนะ สมบัติพระบริตรต่างๆ ให้เป็นสำหรับเทวดานพเคราะห์ แยกเป็นตามกำลังวัน ดังนี้ คือ ๑. พระอาทิตย์ สวดโมรปริตร ๖ จบ, ๒. พระจันทร์ สวดอภัยปริตร ๑๕ จบ ๓. พระอังคาร สวดกรณียเมตตปริตร ๘ จบ, ๔. พระพุธ สวด ชันธปริตร ๑๗ จบ, ๕. พระเสาร์ สวดอังกูลีมาลปริตร ๑๐ จบ, ๖. พระพฤหัสบดี สวดรัตนปริตร ๑๙ จบ, ๗. พระราหู สวดอาฏานาฏิยปริตร ๑๒ จบ, ๘. พระศุกร์ สวดชัคคปริตร ๒๑ จบ, ๙. พระเกตุ สวดชยปริตร ๙ จบ

๒) ด้านความเชื่อในอานุภาพแห่งพระพุทธรูปอันเกิดจากพิธีพุทธาภิเษก

ผลการศึกษา ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อพิธีพุทธาภิเษกของพระครูพิพัฒน์วิฑิตยา (เจริญ ฐานยุตโต) ที่มีอิทธิพลต่อประชาชน ในอำเภอนางรอง จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.05$) เมื่อพิจารณาโดยละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า อยู่ในระดับ มาก ทั้งหมดทุกข้อ ซึ่งสอดคล้องกับ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต) ได้แสดงทัศนะต่อลัทธิความเชื่ออื่น ๆ ที่นอกเหนือจากหลักพุทธธรรมว่า การนำสิ่งที่ผู้นั้นสนใจศึกษาใฝ่รู้มาเป็นเครื่องมือโน้มน้าวกล่อมประโลมจิตใจให้ผู้นั้นน้อมนำเข้าสู่หลักพระสัจธรรม ดังเช่น พระพุทธรูปที่ทรงปฏิบัติกับลัทธิอื่นๆ ด้วยวิธีการของลัทธิอื่นๆ พระพุทธเจ้าทรงใช้อิทธิปาฏิหาริย์เฉพาะในกรณีที่จะทรงทรมานผู้มีฤทธิ์ผู้ถือฤทธิเป็นสำคัญ หรือผู้ถือตัวว่าเป็นผู้วิเศษ ให้ละหลงเมาไว้ในฤทธิ์ พุทธอีกอย่างหนึ่งว่า ใช้อิทธิปราบฤทธิ์ เพื่อผู้ที่ชอบฤทธิ์ได้ตระหนักในคุณค่าอันจำกัดของฤทธิ์ มองเห็นสิ่งอื่นที่ดีงามประเสริฐกว่าฤทธิ์ และพร้อมที่จะเรียนรู้หรือรับฟังสิ่งอันประเสริฐนั้น ซึ่งตรงกับหลักที่ว่าใช้อิทธิปาฏิหาริย์ประกอบอนุสาสน์ปาฏิหาริย์ หรือพระสารีบุตรสอนหมู่ศิษย์พระเวททัตด้วย อาเทศนาปาฏิหาริย์ควบกับอนุสาสน์ปาฏิหาริย์ พระโมคคัลลานะสอนด้วยอิทธิปาฏิหาริย์ควบคู่กับอนุสาสน์ปาฏิหาริย์และสอดคล้องกับพระเทพโสภณ (ประยูร ธมฺมจิตโต) ได้กล่าวถึงการสวดพระปริตร ในหนังสือเรื่อง “อานุภาพพระปริตร” สรุปว่า วัตถุประสงค์หลักในการสวดพระปริตรมี ๓ ประการ คือ ๑. เพื่อป้องกันภัยวิบัติทั้งหลาย ๒. เพื่อความสำเร็จแห่งสมบัติทั้งปวง ๓. เพื่อกำจัดทุกข์ภัยและโรคทั้งปวง ดังนั้น พระสงฆ์จึงเลือกพระพุทธรูปจากพระไตรปิฎกที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์มาสวด เนื้อหาของพระปริตรเกี่ยวข้องกับการอวยชัยให้พร ต่างจากการร่ายมนตร์ในศาสนาพราหมณ์ ที่มีการสวดคาถาในคัมภีร์พระเวทแบบไสยศาสตร์ มีเรื่องของการสาปแช่งผสมเข้าไป ดังที่อาชีพรูปสาปแช่

งท่านผู้นั้นผู้นี้โดยอาศัยคำสวดมนตร์ที่ศักดิ์สิทธิ์แต่ในพระพุทธศาสนามีรากฐานอยู่ที่ธรรมของพระพุทธเจ้า จะไม่มีการสาปแช่งในการสวดพระปริตร

๓) **ด้านจิตใจอันเกิดจากพิธีพุทธาภิเษก** ผลการศึกษา ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อพิธีพุทธาภิเษกของพระครูพิพัฒน์วิทยาคม (เจริญ ฐานยุตโต) ที่มีอิทธิพลต่อประชาชน ในอำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.02$) เมื่อพิจารณาโดยละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า อยู่ในระดับ มาก ทั้งหมดทุกข้อ ซึ่งสอดคล้องกับ**นริศ ปัญญาบุตร** ได้ศึกษา “แนวทางการอนุรักษ์ พัฒนาและพัฒนาวัตถุมงคลจังหวัดมุกดาหาร” ผลการวิจัยพบว่า เมื่อผู้สร้างตกลงกันแล้วว่าจะสร้างพระเครื่องของเกจิอาจารย์ คณะผู้สร้างจะดำเนินการขออนุญาตจัดสร้างพระเครื่องในนามของพระเกจิอาจารย์องค์นั้น หากเป็นพระเกจิอาจารย์ที่รู้จักอย่างแพร่หลายแล้วจะใช้งบประมาณในการโฆษณาประชาสัมพันธ์ไม่มาก ปัจจุบันการปลุกเสกวัตถุมงคลมีการจัดพิธีให้ผิดไปจากที่เคยปฏิบัติกันมา ธุรกิจรับจำนำพระเครื่องหรือธนาคารพระเครื่องเป็นธุรกิจทางเลือกในยุคเศรษฐกิจซบเซาของนักสะสมพระ ผู้ที่สนใจการสะสมพระเครื่องที่มีวิสัยทัศน์ต้องมีคุณสมบัติพิเศษ คือ เป็นผู้สุ่มรอบคอบ มีเหตุผล ใช้ความรู้ความมั่นใจ ตัดสินใจด้วยความแน่วแน่ เป็นผู้ที่เยือกเย็น หมั่นศึกษาหาความรู้ เพราะความรู้มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอในยุคเฟื่องฟูพระเครื่องที่สร้างขึ้นใหม่ได้รับความนิยมไม่แพ้พระเครื่องรุ่นเก่า ทั้งนี้เป็นเพราะพระเครื่องรุ่นเก่านั้นราคาแพงและมักมีปัญหาในการเช่าบูชา ดังนั้น พระสร้างใหม่ที่เลียนแบบพระเก่าจึงเป็นทางเลือกของผู้สะสมในปัจจุบัน

๔) **ด้านความศักดิ์สิทธิ์อันเกิดจากพิธีพุทธาภิเษก** ผลการศึกษา ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อพิธีพุทธาภิเษกของพระครูพิพัฒน์วิทยาคม (เจริญ ฐานยุตโต) ที่มีอิทธิพลต่อประชาชน ในอำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.02$) เมื่อพิจารณาโดยละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า อยู่ในระดับ มาก ทั้งหมดทุก ข้อซึ่งสอดคล้องกับ**พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต)** ได้แสดงทัศนะต่อลัทธิความเชื่ออื่น ๆ ที่นอกเหนือจากหลักพุทธธรรมว่า การนำสิ่งที่ผู้นั้นสนใจศึกษาใฝ่รู้มาเป็นเครื่องมือโน้มน้าวกล่อมประโลมจิตใจให้ผู้นั้นน้อมนำเข้าสู่หลักพระสัจธรรม ดังเช่น พระพุทธองค์ที่ทรงปฏิบัติกับลัทธิอื่น ๆ ด้วยวิธีการของลัทธินั้นๆ พระพุทธเจ้าทรงใช้อิทธิปาฏิหาริย์เฉพาะในกรณีที่จะทรงทรมานผู้มีฤทธิ์ ผู้ถือฤทธิเป็นสำคัญ หรือผู้ถือตัวว่าเป็นผู้วิเศษ ให้ละหลงเมาในฤทธิ์ พุดอีกอย่างหนึ่งว่า ใช้ฤทธิ์ปราบฤทธิ์ เพื่อผู้ที่ชอบฤทธิ์ได้ตระหนักในคุณค่าอันจำกัดของฤทธิ์ มองเห็นสิ่งอื่นที่ดีงามประเสริฐกว่าฤทธิ์ และพร้อมที่จะเรียนรู้หรือรับฟังสิ่งอันประเสริฐนั้น ซึ่งตรงกับหลักที่ว่าใช้อิทธิปาฏิหาริย์ประกอบอนุศาสน์ปาฏิหาริย์ หรือพระสารีบุตรสอนหมู่ศิษย์พระเวทตัดด้วย อาเทศนาปาฏิหาริย์ควบกับอนุศาสน์ปาฏิหาริย์ พระโมคคัลลานะสอนด้วยอิทธิปาฏิหาริย์ควบคู่กับอนุศาสน์ปาฏิหาริย์ และสอดคล้องกับ**พระเทพโสภณ (ประยูร ธมมจิตโต)** ได้กล่าวถึงการสวดพระปริตร ในหนังสือเรื่อง “อานุภาพพระปริตร” สรุปว่า วัตถุประสงค์หลักในการสวดพระปริตรมี ๓ ประการ คือ ๑. เพื่อป้องกันภัยวิบัติทั้งหลาย ๒. เพื่อความสำเร็จแห่งสมบัติทั้งปวง ๓. เพื่อกำจัดทุกข์ภัยและโรคทั้งปวง ดังนั้น พระสงฆ์จึงเลือกพระพุทธรูปจากพระไตรปิฎกที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์มาสวด เนื้อหาของพระปริตรเกี่ยวข้องกับการอวยชัยให้พร ต่างจากการร่ายมนตร์ในศาสนาพราหมณ์ ที่มีการสวดคาถาในคัมภีร์พระเวทแบบไสยศาสตร์ มีเรื่องของการสาปแช่งผสมเข้าไป ดังที่ถาษีไซโพรสาปแช่งท่านผู้นั้นผู้นี้โดยอาศัยคำสวดมนตร์ที่ศักดิ์สิทธิ์แต่ในพระพุทธศาสนามีรากฐานอยู่ที่ธรรมของพระพุทธเจ้า จะไม่มีการสาปแช่งในการสวด

พระปริตร และสวดคล้องกับงานวิจัยของ**สีธาตุ ถนอมรัก** ได้ศึกษา “ความเชื่อและพิธีกรรมในพิธีพุทธาภิเษก กรณีศึกษา บ้านแคนดง ตำบลสระบัว อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดบุรีรัมย์” ผลการศึกษาพบว่า พิธีกรรมพุทธาภิเษกของชาวบ้านแคนดง เป็นพิธีกรรมที่มีความสัมพันธ์กับความเชื่อดั้งเดิมของชาวบ้าน เช่น ความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งลี้ลับเหนือธรรมชาติ ภูตผี ปีศาจ เทวดา ซึ่งการประกอบพิธีกรรมพุทธาภิเษก ในแต่ละขั้นตอนแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อกับการดำเนินพิธีกรรมที่เป็นไปตามความเชื่ออย่างเคร่งครัด เช่น ความเชื่อในฤกษ์ยาม เวลา ที่ต้องปฏิบัติตามฤกษ์ยามและเวลาที่กำหนด เครื่องบวงสรวงบูชา และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ต้องจัดเตรียมให้พร้อมครบถ้วนสมบูรณ์

๕) ด้านความเชื่อในพิธีพุทธาภิเษกส่งผลต่อการดำเนินชีวิต ผลการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อพิธีพุทธาภิเษกของพระครูพิพัฒน์วิทยาาคม (เจริญ ฐานยุตโต) ที่มีอิทธิพลต่อประชาชน ในอำเภอนางรอง จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = ๓.๙๗$) เมื่อพิจารณาโดยละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า อยู่ในระดับ มาก ทั้งหมดทุกข้อสอดคล้องกับงานวิจัยของ**สุจินดา ขำดำรงเกียรติ** ได้ศึกษา “พิธีการปลุกเสกวัตถุมงคลของชาวบ้านโคกไธน้อย ตำบลวังบัว อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดมหาสารคาม” พบว่า รูปลักษณะของวัตถุมงคลที่ชาวบ้านโคกไธน้อยเชื่อถือมี ๕ ประเภท คือ พระเครื่อง ส่วนใหญ่นิยมพระเครื่องหลวงปู่พรตวิธาน จังหวัดขอนแก่น จำนวน ๑๙ แบบ สายสิญจน์ ได้แก่ ด้าย ๓ เส้น สำหรับพิธีอัมมมงคล และด้าย ๙ เส้น สำหรับพิธีมงคล ปลัดขิกและสลักเป็นศิวลิงค์ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก มัสยาสุบเหยื่อ แกะสลักจากไม้เป็นรูปปลาหมอกำลังอุปปลัดขิกขนาดกลางและขนาดเล็ก และนวตี่ผึ้ง ผลิตจากขี้ผึ้งกับว่านมหาเสน่ห์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ**เทพ สุนทรสารทูล** กล่าวถึง มนต์คาถาไว้ในหนังสือเรื่อง “มนตร์ คาถา อาคมในพระพุทธศาสนา” สรุปว่า บทสวดมนต์ในพระพุทธศาสนาคือต้นรากของการนำเอาคาถาอาคมมาใช้ในความเชื่อเรื่องคาถา เช่น เวท คือ เอาพระอภิธรรมมาสวดสาธยาย เช่น กุสลาธัมมา อุกุสลา ธัมมา มนต์ คือ เอาพระสูตรมาสวดสาธยาย เช่น รัตนสูตร อาฏานาฏิยสูตร เมตตสูตร คาถา คือ เอาคำย่อในคำสอนจากพระสูตรมาสวดสาธยาย เช่น สันติ ปักขา อะปัตตะนา สันติ ปาธา... จากพระสูตรเรื่องเสวยพระชาติเป็นนกกัมโพธิสัตว์ เชื่อว่าเอามาสวดกันไฟไหม้ อาคม คือ บทคาถาที่แต่งขึ้นใหม่ โดยอ้างเอาพระพุทธรูปมาตั้งสัตยาธิฐาน เช่น พุทธชัยมงคลคาถาที่อ้างถึงพระบารมีที่ทรงชนะมารทั้ง ๘ ครั้ง สิ่งทั้งหลายนี้จึงเปรียบบุคคลโลบายธรรมที่ซุกงูจิดใจให้คนในสังคมที่มองข้ามหลักธรรมในพระพุทธศาสนา หันกลับมาศึกษาโดยกลวิธีทางอ้อมเพื่อประโลมขับกล่อมจิตใจ

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

จากผลการวิจัยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะซึ่งเป็นการเสริมสร้างการจัดงานศพที่พึงประสงค์ ดังนี้

๑. พระสงฆ์ควรเห็นความสำคัญในการให้ความรู้ ความเข้าใจ ต่อความเชื่อและพิธีกรรมในพุทธาภิเษกของพระครูพิพัฒน์วิทยาาคม (เจริญ ฐานยุตโต) ที่พุทธศาสนิกชนเคารพนับถือ เพราะพระสงฆ์นั้นมีบทบาทในการเผยแพร่หลักธรรมคำสอนลงสู่ประชาชน และยังอยู่ใกล้ชิดกับชาวบ้าน

๒. ไม่พิธีพุทธาภิเษกเพื่อสร้างวัตถุมงคลออกมาในรูปแบบทำการค้า ควรดำเนินไปตาม ประเพณีปฏิบัติแบบโบราณสร้างมาก่อน คือเป็นบุญเป็นกุศล เป็นอนุสติ ไม่มุ่งหวังผลกำไรในการ สร้างวัตถุมงคล

๓. การจัดสร้าง ควรวางแผนทางที่ไม่ขัดต่อหลักของศาสนา ต้องให้ความรู้ความเข้าใจที่ ถูกต้องควบคู่ไปด้วย วิธีการหรือระเบียบที่จะทำพิธีพุทธาภิเษกนั้น ควรกำหนดให้เหมาะสมเป็นไปเพื่อ เมตตาจิต ไม่คิดหวังลาภสักการะ และชื่อเสียง เป็นต้น

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความเชื่อและพิธีกรรมในพุทธาภิเษกที่มีอิทธิพลต่อสังคมไทย : กรณีศึกษา พระครูพิพัฒน์วิทยาคม (เจริญ ฐานยุตโต) วัดโนนสว่าง ตำบลหมากหญ้า อำเภอนองวัว ขอ จังหวัดอุดรธานี” ผู้วิจัยขอเสนอให้ผู้สนใจได้นำไปศึกษาวิจัยครั้งต่อไปในประเด็นต่อไปนี้

๑. ควรศึกษาหลักธรรมอื่นๆ ทางพระพุทธศาสนา แล้วนำมาประยุกต์ใช้ในการเสริมสร้าง การจัดงานศพที่พึงประสงค์

๒. ควรศึกษาวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อการเสริมสร้างการจัดงานศพที่พึงประสงค์ของชุมชนใน ตำบลทับกุง อำเภอนองแสง จังหวัดอุดรธานี

๓. ควรมีการเพิ่มเครื่องมือในการวิจัยให้กว้างมากขึ้น นอกเหนือจากการเก็บข้อมูลด้วย แบบสอบถาม เช่น การสังเกตพฤติกรรม หรือการสนทนากลุ่ม เพื่อนำข้อมูลที่ได้ มาวิเคราะห์ให้ได้ผล ตรงกับความเป็นจริงที่สุด